

POSTANOWIENIE

8 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 8 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.

przeciwko A. B.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej A. B.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 19 kwietnia 2023 r., VII AGa 603/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego - z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 19 kwietnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w punkcie pierwszym (I) oddalił apelację pozwanej A. B. od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 8 grudnia 2021 r., w którym Sąd ten zasądził od pozwanej na rzecz powoda Bank spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 231.319,24 zł wraz z bliżej określonymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie i orzekł o kosztach procesu;

oraz w punkcie drugim (II) Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Skarżąca podniosła, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na konieczności udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy w sytuacji gdy pożyczkobiorca zostaje wezwany przez pożyczkodawcę do zapłaty oraz zostaje poinstruowany o możliwości złożenia wniosku w przedmiocie restrukturyzacji zadłużenia, na skutek którego to wezwania pożyczkobiorca reguluje wymagalne zobowiązanie, a umowa podlega dalszemu wykonaniu przez znaczący okres, to czy w przypadku ponownego wystąpienia po tym znaczącym okresie podstaw warunkujących wypowiedzenie umowy pożyczkodawca jest zobowiązany do ponowienia procedury poprzedzającej złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy uregulowanej przepisami art. 75c ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe. Ponadto skarżąca stwierdziła, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na to, że Sąd drugiej instancji, pomimo jednoznacznego brzmienia zawartej przez strony umowy, bezzasadnie uznał, że powód był uprawniony do dochodzenia względem pozwanej odsetek umownych dla należności przeterminowanych także od tej kwoty pożyczki, której termin wymagalności nastąpił dopiero wraz z wypowiedzeniem umowy, natomiast dokonana w oparciu o treść art. 65 § 1 i 2 k.c. wykładnia oświadczeń woli prowadzi zdaniem skarżącej do wniosku, że w zakresie rat, których wymagalność nie nastąpiła przed wypowiedzeniem umowy, roszczenie powoda ogranicza się jedynie do odsetek o charakterze kapitałowym o stopie procentowej oznaczonej w przepisie art. 359 § 2 k.c.

3. Powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej, a także o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

5. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

6. Natomiast odnośnie do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie

oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

7. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna pozwanej nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 4 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

8. Przedstawione przez skarżącą zagadnienie prawne nie zostało sformułowane i uzasadnione w sposób prawidłowy. Zagadnienie prawne zostało sformułowane w sposób zbyt kazuistyczny, co utrudnia możliwość udzielenia na nie uniwersalnej odpowiedzi, mogącej mieć zastosowanie w innych podobnych sprawach. Ponadto może budzić wątpliwości, czy sformułowane w zagadnieniu prawne założenia faktyczne odpowiadają stanowi faktycznemu sprawy (dotyczy to zwłaszcza „regulowania wymagalnego zobowiązania” i „dalszego wykonywania umowy przez znaczący okres”). W kwestii uzasadnienia zagadnienia prawnego w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwaliło się natomiast stanowisko, iż powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. postanowienia

SN z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13 oraz z 14 września 2012 r., I UK 218/12). Powinno zatem zawierać pogłębioną analizę zaprezentowanego problemu, prezentację możliwych rozbieżnych wariantów interpretacyjnych i racje jurydyczne stojące za każdym z nim. Skarżąca nie sprostала tym wymogom. Zagadnienie przedstawione przez skarżącą nie spełnia również wymogu doniosłości (istotności). Na gruncie przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi bowiem o sformułowanie problemu prawnego, którego nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15 oraz z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Istotne zagadnienie prawne winno zatem budzić poważne wątpliwości wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym (zob. postanowienia SN z 26 października 2021 r., I CSK 266/21 oraz z 30 czerwca 2021 r., III CSK 53/21). Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie spełnia tych przesłanek.

9. Twierdzenia skarżącej nie przekonują także o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarżąca nie wyraża ich zresztą jasno. Zastrzeżenia skarżącej leżące u podstaw twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej pozostają w ścisłym związku z ustaleniami faktycznymi dokonanymi w sprawie przez sądy obu instancji. Sporne postanowienie umowy (§ 6 ust. 1) nie było poddane bliższej analizie sądu *meriti*. Skarżąca (pозwana) nie podnosiła jednak przed sądem *meriti* wątpliwości w tej kwestii. Z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy w sprawie wynika, że powód wykazał swe roszczenia w tym zakresie na podstawie wydruków z konta pożyczki. Natomiast pozwana ograniczyła się do ogólnego negowania wiarygodności tych dokumentów i twierdzenia, iż dokonała spłaty pożyczki w całości. Sąd *meriti* uznał jednak, iż winna ona okoliczności te wykazać, czemu pozwana nie sprostала. Pozwana nie podnosiła również omawianych wątpliwości w apelacji, koncentrując się na wcześniejszych twierdzeniach. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił natomiast wniosków dowodowych pozwanej na okoliczność dokonanych wpłat zgłoszonych w końcowym stadium postępowania apelacyjnego, jako spóźnionych. W związku z tym ustalenia poczynione przez Sąd Apelacyjny w zakresie roszczeń odsetkowych powoda ograniczały się do powołania się na podstawę do ich naliczenia, tj. § 6 umowy pożyczki (k.321v-322). Wynikało to

z braku stosownej aktywności dowodowej pozwanej. Niezależnie od tego, twierdzenia skarżącej o oczywistej nieprawidłowości wykładni umowy pożyczki w zakresie roszczeń odsetkowych pożyczkobiorcy w związku z wypowiedzeniem umowy są nieprzekonujące. Nie sposób nie zauważyć, że umowa pożyczki (§ 6 ust. 1 zd. 2) reguluje również prawo do pobierania przez pożyczkodawcę „odsetek karnych” od „niespłaconego kapitału”. Nie można zatem twierdzić, że podważana przez skarżącą wykładnia jest „oczywiście błędna”. Natomiast ewentualne wątpliwości co do trafności wykładni nie są wystarczającą podstawą do uznania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego oczywiste naruszenie prawa jako przesłanka rozpoznania kasacji ma miejsce wówczas, gdy popełniony przez sąd drugiej instancji błąd w wykładni lub zastosowaniu prawa jest wyraźnie widoczny, bez potrzeby dokonania pogłębionej analizy (por. np. postanowienie SN z 17 października 2001 r., I PKN 157/01; postanowienie SN z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01; z 28 stycznia 2005 r., III PK 91/04; z 15 marca 2005 r., II PK 282/04). Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego skarga kasacyjna pełni bowiem przede wszystkim funkcję publicznoprawną. Rolą Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę kasacyjną nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 lipca 2014 r., V CSK 643/13; z 27 lutego 2019 r., III UK 180/18; z 20 maja 2020 r., III UK 365/19).

10. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

11. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

12. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 § 1¹ i § 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

r.g.